

**FILIALA JUDEȚEANĂ IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR
DIN ROMÂNIA**

Compartimentul de Audit Public Intern

CARTA AUDITULUI INTERN

aplicabilă în cadrul
**FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI
COMUNELOR DIN ROMÂNIA.**

2016

CUPRINS

	Denumirea	Pag.
1	Dispoziții generale	2
2.	Misiunea și obiectivele compartimentului de audit public intern	2
3.	Sfera de activitate a auditului public intern	4
4.	Competența compartimentului de audit public intern	5
4.1.	Statutul/Independența compartimentului de audit public intern	6
4.2.	Atribuțiile compartimentului de audit public intern	6
4.3.	Responsabilitatea conducătorului structurii asociative organizatoare	7
4.4.	Responsabilitatea conducătorului entității publice partenere	8
4.5.	Independența organizatorică a compartimentului de audit public intern	9
4.6.	Obiectivitate individuală	11
4.7.	Autoritatea compartimentului de audit public intern	12
4.8.	Standardele profesionale	12
5.	Responsabilitățile șefului compartimentului de audit public intern și ale auditorilor interni	14
5.1.	Responsabilitățile șefului compartimentului de audit public intern	14
5.2.	Responsabilitățile auditorilor interni	14
6.	Metodologia auditului intern	14
6.1.	Planificarea activității de audit public intern	14
6.2.	Planificarea misiunilor de audit public intern	16
6.3.	Accesul auditorilor interni la informații și documente	17
6.4.	Notificarea entității/structurii auditate	17
6.5.	Realizarea misiunii la fața locului	17
6.6.	Instrumentele și tehnicile de audit	18
6.7.	Comunicarea rezultatelor	18
6.8.	Urmărirea recomandărilor	19
6.9.	Raportarea activității de audit public intern	20
7.	Reguli de conduită	21
8.	Colaborarea cu auditorii externi	22
9.	Dispoziții finale	22

1. Dispoziții generale

1.1. Carta auditului intern, elaborată în baza art. 18 alin. (1) din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, de către compartimentul de audit public intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** se utilizează la nivelul entităților publice locale partenere și al **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**.

1.2. Carta auditului intern reprezintă documentul oficial care prezintă misiunea, competența și responsabilitățile compartimentului de audit public intern. Stabilește scopul, sfera de activitate a compartimentului de audit public intern, prezintă poziția, drepturile și obligațiile auditorilor interni care activează în cadrul compartimentului de audit public intern. Aceasta autorizează accesul la datele, informațiile și alte bunuri ale structurii auditate, ce sunt necesare pentru realizarea activității de audit public intern.

1.3. Carta auditului intern informează reprezentanții entităților publice locale partenere și ai **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** despre obiectivele, tipurile de audit și metodologia utilizată de compartimentul de audit public intern în planificarea și realizarea misiunilor de audit intern. De asemenea, stabilește sistemul de relații dintre: auditorii interni, reprezentanții entităților publice locale partenere, conducerea **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** și auditorii externi.(art 6.1.4. HG 1086).

1.4. Carta auditului intern se comunică entităților publice locale partenere cu ocazia realizării misiunilor de audit public intern și se afișează pe site-ul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**.

1.5. Carta auditului intern prezintă regulile de conduită etică ce sunt aplicate și respectate de auditorii interni din cadrul compartimentului de audit intern.

2. Misiunea și obiectivele compartimentului de audit public intern

2.1. Compartimentul de audit public intern este organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** în baza actului administrativ emis de către președintele **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**, în conformitate cu deciziile reprezentanților entităților publice locale partenere.

2.2. Misiunea compartimentului de audit public intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** este de a asigura funcția de audit public intern pentru entitățile publice locale partenere și de a furniza asigurare și/sau acorda consiliere acestora cu privire la eficacitatea sistemelor de management al riscurilor, de control și de guvernantă. Prin recomandările formulate se urmărește îmbunătățirea activităților la nivelul entităților publice locale partenere și adăugarea de plus valoare .

2.2.1. La entitățile aflate în subordine/coordonare/sub autoritate, dacă entitatea publică locală parteneră nu decide organizarea unui compartiment propriu de audit public intern,

auditul intern se realizează de către compartimentul de audit public intern de la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA.**

2.2.2 Compartimentul de audit public intern constituit la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** are rolul de a planifica și realiza activitățile de audit intern, în conformitate cu necesitățile de audit ale fiecărei entități publice locale partenere.

2.2.3. Compartimentul de audit public intern asistă conducerea entităților publice locale partenere, inclusiv a entităților aflate în subordinea/în coordonarea/sub autoritatea acestora la care entitatea publică parteneră nu a decis organizarea unui compartiment propriu de audit public intern, în realizarea obiectivelor.

2.2.4. Compartimentul de audit public intern realizează evaluări obiective și detaliate cu privire la legalitatea, regularitatea, economicitatea, eficiența și eficacitatea programelor/activităților/acțiunilor derulate de entitățile publice locale partenere cu ocazia misiunilor de audit public intern efectuate și furnizează asigurări cu privire la gradul de realizare a acestora.

2.3. Activitatea de audit intern desfășurată de compartimentul de audit public intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** se realizează în sistem de cooperare pe baza Acordului de cooperare.

2.3.1. Acordul de cooperare este un act juridic prin care entitățile publice locale membre ale parteneriatului au convenit să coopereze pentru asigurarea activității de audit public intern. Acesta stabilește drepturile și obligațiile fiecărei entități publice locale partenere, precum și modalitatea de decontare a cheltuielilor generate de organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern.

2.4. Obiectivul general al compartimentului de audit public intern vizează îmbunătățirea managementului entităților publice locale partenere, inclusiv a entităților aflate în subordinea/în coordonarea/sub autoritatea acestora și la care entitatea publică parteneră nu a decis organizarea unui compartiment propriu de audit public intern, desfășurând activități de:

- a) asigurare, care reprezintă examinări obiective ale elementelor probante, efectuate cu scopul de a furniza entităților publice locale partenere o evaluare independentă și obiectivă a proceselor de management al riscurilor, de control și de guvernanță;
- b) consiliere, menite să adauge valoare și să îmbunătățească procesele de guvernanță din cadrul entităților publice locale partenere.

2.5. Obiectivele specifice ale compartimentului de audit public intern se stabilesc astfel încât să sprijine entitățile publice locale partenere, inclusiv entitățile aflate în subordinea/în coordonarea/sub autoritatea acestora și la care entitatea publică parteneră nu a decis organizarea unui compartiment propriu de audit, în următoarele direcții:

- a) asigurarea bunei administrări a fondurilor publice și păstrarea patrimoniului;
- b) respectarea conformității;
- c) asigurarea unor sisteme contabile și informatice fiabile;
- d) îmbunătățirea managementului riscului, a controlului și a guvernanței;
- e) îmbunătățirea eficienței și eficacității operațiilor.

2.6. Serviciile de asigurare furnizate de compartimentul de audit public intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** acoperă:

- a) auditul de regularitate, care reprezintă examinarea acțiunilor asupra efectelor financiare pe seama fondurilor publice sau a patrimoniului public, sub aspectul respectării ansamblului principiilor, regulilor procedurale și metodologice care le sunt aplicabile;

- b) auditul performanței, care examinează dacă criteriile stabilite pentru implementarea obiectivelor și sarcinilor entității publice locale partenere sunt corecte pentru evaluarea rezultatelor și apreciază dacă rezultatele sunt conforme cu obiectivele;
- c) auditul de sistem, care reprezintă o evaluare de profunzime a sistemelor de conducere și control intern, cu scopul de a stabili dacă acestea funcționează economic, eficace și eficient, pentru identificarea deficiențelor și formularea de recomandări pentru corectarea acestora.

2.7. Serviciile de consiliere furnizate de compartimentul de audit public intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**, acoperă:

- a) acordarea de consultanță privind dezvoltarea de programe, sisteme și procese și/sau efectuarea de schimbări în structura celor existente, inclusiv elaborarea de strategii de control intern;
- b) acordarea de asistență, prin furnizarea de informații necesare cunoașterii funcționării unui sistem, standard sau unei prevederi normative, personalului responsabil cu implementarea acestora;
- c) furnizarea de cunoștințe teoretice și practice referitoare la managementul financiar, gestiunea riscurilor și controlul intern.

2.8. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** asigură funcția de audit intern pentru toate entitățile publice locale membre ale parteneriatului, inclusiv pentru entitățile aflate în subordonarea/coordonarea/sub autoritatea acestora.

2.9. În cadrul sistemului de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern, **FILIALA JUDEȚEANĂ IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** îndeplinește rol de organizator, iar entitățile publice locale membre ale Acordului de cooperare rol de parteneri.

2.10. Obiectivele stabilite de către compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** au impact asupra tuturor activităților desfășurate de entitățile publice locale partenere.

3. Sfera de activitate a auditului public intern

3.1. Aria de competență (sfera de activitate) a compartimentului de audit public intern este extinsă asupra tuturor programelor/activităților/acțiunilor, inclusiv asupra sistemelor de administrare, derulate de entitățile publice locale partenere și de entitățile aflate în subordinea/în coordonarea/sub autoritatea acestora și la care entitatea publică locală parteneră nu a decis organizarea unui compartiment de audit public intern.

3.2. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** auditează, cel puțin o dată la 3 ani, fără a se limita la acestea, la nivelul entităților publice locale partenere și a entităților aflate în subordonarea/coordonarea/sub autoritatea acestora și la care entitatea publică locală parteneră nu a decis organizarea unui compartiment propriu de audit public intern, următoarele:

- a) activitățile financiare sau cu implicații financiare desfășurate de entitatea publică locală parteneră din momentul constituirii angajamentelor până la utilizarea fondurilor de către beneficiarii finali, inclusiv a fondurilor provenite din finanțare externă;

- b) plățile asumate prin angajamente bugetare și legale, inclusiv din fondurile comunitare;
- c) administrarea patrimoniului, precum și vânzarea, gajarea, concesiunea sau închirierea de bunuri din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;
- d) concesiunea sau închirierea de bunuri din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;
- e) constituirea veniturilor publice, respectiv modul de autorizare și stabilire a titlurilor de creanță, precum și a facilităților acordate la încasarea acestora;
- f) alocarea creditelor bugetare;
- g) sistemul contabil și fiabilitatea acestuia;
- h) sistemul de luare a deciziilor;
- i) sistemele de conducere și control, precum și riscurile asociate unor astfel de sisteme;
- j) sistemele informatice.

3.3. Structura și dimensiunea compartimentului de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** se stabilește de comun acord, de către conducătorii entităților publice locale partenere.

3.4. Dimensionarea compartimentului de audit public intern organizat în cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** se realizează prin parcurgerea următoarelor etape:

- a) identificarea tuturor activităților desfășurate în cadrul entităților publice locale partenere, cât și în cadrul entităților aflate în subordine/în coordonarea/sub autoritatea acestora, în cazul acelor entități care s-a decis exercitarea auditului intern;
- b) identificarea riscurilor asociate activităților;
- c) identificarea formelor de control intern atașate fiecărei activități;
- d) stabilirea riscurilor reziduale ca urmare a exercitării formelor de control;
- e) stabilirea fondului de timp necesar efectuării misiunilor de audit public intern, prin luarea în considerare a următorilor factori: bugetul fiecărei entități publice locale partenere, numărul entităților aflate în subordinea/în coordonarea/sub autoritatea acestora la care s-a decis exercitarea auditului, numărul angajaților, specificul entităților publice locale partenere, complexitatea și importanța socială a activităților desfășurate în cadrul entităților publice locale partenere, respectarea periodicității în auditare, activitățile cu riscuri mari/medii.
- f) determinarea volumului activității de audit public intern și a numărului de posturi necesare;
- g) stabilirea tipului concret al structurii de organizare (*direcție generală, direcție, serviciu, birou sau compartiment*) în conformitate cu prevederile cadrului legal care reglementează organizarea instituțiilor publice.

3.5. Dimensionarea la nivel de *compartiment de audit public intern* a compartimentului de audit public intern s-a stabilit, de comun acord, de către reprezentanții entităților publice locale partenere.

4. Competența compartimentului de audit public intern

4.1. Statutul/Independența compartimentului de audit public intern

4.1.1. Compartimentul de audit public intern înființat la nivelul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA se organizează în subordinea directă a conducerii acesteia.

4.1.1.1. Compartimentul de audit public intern are față de FILIALA JUDEȚEANĂ IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA o subordonare administrativă, iar față de entitățile publice locale partenere răspunde cu privire la : planificarea, realizarea misiunilor de audit public intern și comunicarea exclusivă a rezultatelor.

4.1.1.2. Criteriile care stau la baza constituirii compartimentului de audit public intern în sistemul de cooperare în cadrul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA sunt următoarele:

- a) apartenența entităților publice locale partenere la structura asociativă organizatoare;
- b) respectarea principiilor privind realizarea activității de audit prin sistemul de cooperare.

4.1.1.3. Șeful compartimentului de audit public intern organizat în cadrul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA este numit/destituit de către președintele FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA, cu avizul Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern.

4.1.1.4. Conducătorul compartimentului de audit public intern este responsabil de organizarea și desfășurarea activităților de audit intern și gestionarea resurselor umane necesare îndeplinirii planului de audit intern.

4.1.2. Activitatea de audit public intern nu trebuie să fie supusă ingerințelor de nicio natură, începând de la stabilirea obiectivelor de audit, realizarea efectivă a procedurilor specifice misiunii și până la comunicarea rezultatelor acesteia.

4.1.3. Activitatea compartimentului de audit public intern nu trebuie supusă ingerințelor conducerii FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA în legătură cu planificarea și realizarea misiunilor de audit public intern și comunicarea rezultatelor acestor misiuni.

4.1.4. Conducătorul compartimentului de audit public intern participă, în măsura în care se solicită acest lucru, la reuniunile conducerii entităților publice locale partenere și ale conducerii FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA sau ale oricărei altei comisii, oricărui altui consiliu sau comitet cu atribuții în domeniul guvernanței, managementului riscului și controlului, organizate la nivelul acestora.

4.2. Atribuțiile compartimentului de audit public intern

4.2.1. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA exercită următoarele atribuții:

4.2.1.1. *Elaborează normele metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern în sistem de cooperare, avizate de Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern și aprobate de reprezentanții entităților publice locale partenere.*

- 4.2.1.2. *Elaborează proiectul planului multianual de audit public intern pentru fiecare entitate publică locală parteneră, care se aprobă de către reprezentantul acestora și planul centralizat la nivelul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA, aprobat de președintele acesteia, în baza hotărârii reprezentanților entităților publice locale partenere.*
- 4.2.1.3. *Elaborează proiectul planului anual de audit public intern pentru fiecare entitate publică locală parteneră, care se aprobă de către reprezentantul entității publice locale partenere și planul centralizat la nivelul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA, aprobat de președintele acesteia, în baza hotărârii reprezentanților entităților publice locale partenere.*
- 4.2.1.4. *Efectuează activități de audit public intern la nivelul entităților publice locale partenere pentru a evalua dacă sistemele de management financiar și control ale acestora sunt transparente și sunt conforme cu normele de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate.*
- 4.2.1.5. *Informează Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern despre recomandările neînsușite de către conducătorul entității publice locale partenere auditate.*
- 4.2.1.6. *Raportează periodic la Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern asupra constatărilor, concluziilor și recomandărilor, formulate prin rapoartele de audit intern.*
- 4.2.1.7. *Elaborează raportul anual privind activitatea de audit public intern, pentru fiecare entitate publică locală parteneră, care se aprobă de către reprezentantul entității publice locale partenere și raportul anual centralizat la nivelul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA, aprobat de președintele acesteia, în baza hotărârii reprezentanților entităților publice locale partenere, adoptată în ședință de lucru.*
- 4.2.1.8. *Raportează exclusiv conducătorului entității publice locale partenere auditate și structurii de control intern abilitate iregularitățile sau posibilele prejudicii identificate, în realizarea misiunilor de audit public intern.*
- 4.2.1.9. *Comunică semestrial conducătorului entității publice locale partenere și la Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern cu privire la recomandările însușite și neimplementate de către entitatea publică locală parteneră auditată.*
- 4.2.1.10. *Elaborează/actualizează Carta auditului intern la nivelul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA, care respectă cerințele minimale din normele generale privind exercitarea activității de audit public intern.*
- 4.2.1.11. *Elaborează Planul de pregătire profesională continuă a auditorilor interni din cadrul compartimentului de audit public intern organizat la nivelul FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA care respectă cerința privind numărul de minim de 15 zile lucrătoare pe an pentru fiecare auditor.*
- 4.2.1.12. *Asigură secretariatul ședințelor de lucru organizate cu reprezentanții entităților publice locale partenere.*
- 4.2.2. Prin atribuțiile sale, compartimentul de audit public intern nu este implicat în elaborarea procedurilor de control intern.

4.3. Responsabilitatea conducătorului structurii asociative organizatoare

4.3.1. Președintele FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA este responsabil pentru asigurarea cadrului organizatoric și funcțional desfășurării activității de audit intern, în conformitate cu deciziile reprezentanților entităților publice locale partenere.

4.3.2. Președintele FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA are următoarele responsabilități:

- a) organizează și dimensionează compartimentul de audit public intern, astfel încât să acopere necesitățile de audit ale tuturor entităților publice locale partenere membre ale acordului de cooperare, în baza hotărârilor reprezentanților entităților publice locale partenere;
- b) asigură spațiul și dotarea materială necesară desfășurării activității compartimentului de audit public intern;
- c) constituie și asigură un compartiment funcțional de audit public intern;
- d) asigură procesul de recrutare și angajare a personalului, pentru compartimentul de audit public intern;
- e) asigură organizarea și participarea reprezentanților entităților publice locale partenere la ședințele de lucru pentru atragerea de noi parteneri/retragerea unor parteneri existenți/modificări cu privire la organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern/încetarea relației de parteneriat;
- f) asigură semnarea Acordului de cooperare și a actelor adiționale încheiate ulterior la Acordul de cooperare;
- g) asigură comunicarea Acordului de cooperare și a modificărilor aduse acestuia prin acte adiționale la Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern în termen de 5 zile de la data semnării lor;
- h) asigură formarea profesională a auditorilor interni;
- i) asigură păstrarea independenței echipelor de audit și a respectării confidențialității în derularea activității de audit public intern și în raportarea rezultatelor;
- j) asigură evidența misiunilor de audit intern derulate, a cheltuielilor efectuate cu organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern, precum și a decontărilor cu entitățile publice locale membre ale parteneriatului;
- k) asigură respectarea procedurilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și obligația de depunere a declarațiilor fiscale legate de aceasta;
- l) asigură elaborarea raportului anual cu privire la constituirea și utilizarea fondurilor privind organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern și integrarea acestuia în raportul anual privind activitatea de audit public intern.

4.4. Responsabilitatea conducătorilor entităților publice locale partenere

4.4.1. Reprezentanții entităților publice locale partenere participă la ședințele organizate cu privire la probleme care privesc organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern și au următoarele responsabilități:

- a) Stabilesc organizarea și dimensionarea compartimentului de audit public intern în funcție de fundamentările efectuate de șeful compartimentului de audit public intern;

- b) participă la ședințele organizate de președintele **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** cu privire la problemele legate de organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern;
- c) asigură semnarea Acordului de cooperare și actelor adiționale ale acestuia;
- d) asigură participarea la ședințele organizate de președintele **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** cu privire la atragerea de noi parteneri /retragerea unor parteneri existenți /încetarea relației de parteneriat;
- e) asigură aprobarea Normelor metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern în cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**;
- f) asigură aprobarea Planurilor anuale și multianuale centralizate de audit public intern;
- g) analizează și aprobă Raportul anual privind activitatea de audit public intern centralizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**;

4.4.2. Reprezentanții entităților publice locale partenere în asigurarea organizării și funcționării activității de audit public intern mai au și următoarele responsabilități:

- a) asigură aprobarea Planurilor anuale și multianuale de audit public intern elaborate pentru propria entitate publică locală parteneră;
- b) analizează și aprobă Raportul anual privind activitatea de audit public intern elaborat pentru propria entitate publică locală parteneră;
- c) asigură accesul auditorilor interni la date, informații și documente în vederea realizării obiectivelor misiunii de audit intern desfășurată în cadrul entității publice locale partenere;
- d) implementează recomandările însușite formulate de auditorii interni din cadrul compartimentului de audit public intern cu ocazia misiunilor de audit intern aprobate și desfășurate la nivelul entităților publice locale partenere;
- e) asigură furnizarea de date, informații și copii ale documentelor certificate pentru conformitate, solicitate de auditorii interni, necesare în planificarea și realizarea misiunilor de audit intern desfășurate în cadrul entității publice locale partenere;
- f) asigură îndeplinirea integrală și la termen a obligațiilor financiare referitoare la plata prestațiilor legate de organizarea, funcționarea și desfășurarea activității de audit intern, potrivit hotărârilor reprezentanților entităților publice locale partenere luate în ședințe comune;
- g) asigură respectarea reciprocă a confidențialității în derularea activității de audit public intern și raportarea rezultatelor.

4.5. Independența organizatorică a compartimentului de audit public intern

4.5.1. Compartimentul de audit public intern organizat la **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** funcționează în subordinea directă a președintelui **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** și exercită o funcție distinctă și independentă de activitățile entităților publice locale partenere și ale entității publice organizatoare.

4.5.2. Înființarea compartimentului de audit public intern la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** se realizează prin actul de voință al factorilor de decizie din cadrul entităților publice locale partenere.

4.5.3. Compartimentul de audit public intern are față de conducerea **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** o subordonare administrativă, iar față de entitățile publice locale partenere răspunde în legătură cu planificarea și realizarea misiunilor de audit public intern și comunicarea exclusivă a rezultatelor.

4.5.4. Prin atribuțiile sale, compartimentul de audit public intern nu trebuie implicat în exercitarea activităților auditabile sau în elaborarea procedurilor specifice, altele decât cele de audit intern.

4.5.5. În asigurarea activității de audit public intern în sistem de cooperare, Consiliile Locale îndeplinesc următoarele roluri:

- a) hotărâsc cu privire la aderarea entității publice locale partenere la sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**;
- b) hotărâsc cu privire la retragerea entității publice locale partenere din sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**;
- c) hotărâsc cu privire la încetarea Acordului de cooperare la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**.

4.5.6. Activitatea de audit public intern exercitată în sistem de cooperare în cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** respectă independența juridică, decizională și financiară a fiecărei entități publice locale partenere.

4.5.7. Principiile care stau la baza sistemului de cooperare privind asigurarea funcției de audit intern la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** sunt următoarele:

- a) *independența*, în realizarea activității de audit intern se respectă independența juridică, decizională și financiară a fiecărei entități publice locale partenere;
- b) *confidențialitatea*, auditorii interni angajați în cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** nu divulgă date, fapte sau situații pe care le-au constatat în cursul ori în legătură cu îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților; beneficiarul unic al informațiilor colectate, analizate și prelucrate, precum și al documentelor elaborate pe perioada de derulare a unei misiuni de audit intern este entitatea publică locală parteneră la nivelul căreia s-a realizat misiunea de audit intern;
- c) *echilibrul*, dimensionarea compartimentului de audit public intern se face astfel încât să se asigure realizarea activității de audit intern pentru toate entitățile publice locale partenere;
- d) *proporționalitatea*, resursele financiare previzionate și alocate pentru finanțarea exercitării funcției de audit intern sunt proporționale cu activitatea de audit intern desfășurată în folosul fiecărei entități publice locale partenere;
- e) *unicitatea*, entitățile publice locale care își realizează activitatea de audit intern în sistem de cooperare respectă cadrul normativ și metodologic specific activității de audit public intern;
- f) *competența profesională*, auditorii interni își îndeplinesc atribuțiile de serviciu cu profesionalism, obiectivitate și imparțialitate, aplicând cunoștințele, aptitudinile și experiența dobândite.

4.5.8. Organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern de la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** sunt susținute financiar de către entitățile publice locale partenere. Acestea achită contravaloarea cheltuielilor

ocazionate de organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern conform prevederilor acordului de cooperare semnat

4.5.8.1. Cheltuielile cu organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern se repartizează în mod corespunzător pe fiecare entitate publică locală parteneră, în funcție de activitatea de audit intern de care a beneficiat, prin calculare ca număr de zile/auditor prestate.

4.5.8.2. Asigurarea evidenței privind misiunile derulate, precum și a costurilor acestora sunt în responsabilitatea **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**; recuperarea acestora se realizează prin întocmirea de deconturi în cota parte ce revine fiecărei entități publice locale partenere potrivit celor precizate la pct. 4.5.8.

4.5.8.3. Cheltuielile decontate între entitățile publice locale partenere și **FILIALA JUDEȚEANĂ IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** cu privire la funcționarea compartimentului de audit intern, se referă la:

- a) salarii și alte drepturi de personal acordate auditorilor interni;
- b) obligațiile către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat sau bugetele oricărui fond special, rezultate în urma acordării drepturilor de personal;
- c) cheltuielile privind deplasările auditorilor interni pentru realizarea misiunilor de audit public intern.

4.5.8.4. Cheltuieli materiale, ocazionate de funcționarea compartimentului de audit intern, sunt în sarcina **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** sau se decontează pe baza unor cote stabilite de comun acord, prin acordul de cooperare.

4.5.8.5. Pe baza informațiilor transmise de **FILIALA JUDEȚEANĂ IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**, entitățile publice locale partenere estimează costurile necesare cu activitatea de audit public intern și prevăd aceste angajamente prin bugetele proprii.

4.5.9. Prin atribuțiile sale, compartimentul de audit public intern nu este implicat în îndeplinirea activităților pe care în mod potențial le poate audita și nici în elaborarea și implementarea sistemelor de control intern al entităților publice.

4.5.10. Acordul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern în cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**, nu se revocă pe cale unilaterală de către una sau mai multe entități publice locale membre ale parteneriatului. Acesta se poate revoca numai prin acordul tuturor reprezentanților entități publice locale partenere.

4.5.11. Retragerea unui membru din parteneriat se poate face doar la sfârșitul exercițiului financiar. În situația în care retragerea se solicită înainte de sfârșitul exercițiului financiar, entitatea publică locală parteneră în cauză suportă cheltuielile cu privire la funcționarea compartimentului până la sfârșitul exercițiului financiar.

4.6. Obiectivitate individuală

4.6.1. Auditorii interni din cadrul compartimentului de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** trebuie să aibă o atitudine imparțială, să nu aibă prejudecăți și să evite conflictele de interese în realizarea activității de audit public intern.

4.6.2. Auditorii interni trebuie să își îndeplinească atribuțiile în mod obiectiv și independent, cu profesionalism și integritate, potrivit normelor și procedurilor specifice activității de audit public intern în sistemul de cooperare.

4.6.3. Persoanele care sunt soți, rude sau afini până la gradul al patrulea inclusiv cu președintele **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** și cu conducătorii entităților publice locale partenere nu pot fi auditori interni în cadrul compartimentului de audit public intern organizat la nivelul entității publice organizatoare.

4.6.4. Auditorii interni nu pot fi desemnați să efectueze misiuni de audit public intern la o entitate publică locală parteneră dacă sunt soți, rude sau afini până la gradul al patrulea inclusiv cu conducătorul acesteia sau cu membrii organului de conducere colectivă.

4.6.5. Auditorii interni nu trebuie implicați în vreun fel în îndeplinirea activităților pe care în mod potențial le pot audita și nici în elaborarea și implementarea sistemelor de control intern ale entităților publice locale partenere și entității publice organizatoare.

4.6.6. Auditorilor interni nu trebuie să li se încredințeze misiuni de audit public intern în sectoarele de activitate ale entităților publice locale partenere în care aceștia au deținut funcții sau au fost implicați în alt mod. Interdicția se poate ridica după trecerea unei perioade de 3 ani.

4.7. Autoritatea compartimentului de audit public intern

4.7.1. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** respectă principiile de legalitate, economicitate, eficiență și eficacitate în realizarea activității de audit public intern.

4.7.2. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** realizează misiuni de audit public intern la entitățile publice locale partenere, precum și la entitățile aflate în subordonarea/în coordonarea/sub autoritatea acestora și la care conducerea nu a decis organizarea unui compartiment propriu de audit public intern.

4.7.3. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** are acces nelimitat la activitățile, documentele, datele, înregistrările și informațiile pe care le consideră necesare pentru a-și îndeplini corespunzător funcțiile sale.

4.7.4. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** are dreptul de a solicita informații și explicații care sunt necesare pentru realizarea obiectivelor sale.

4.7.5. În misiunile de audit public intern care necesită cunoștințe de strictă specialitate pentru realizarea obiectivelor, pot fi contractate servicii de expertiză/consultanță din interiorul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** sau din afara entității publice organizatoare.

4.7.5.1. Serviciile de expertiză/consultanță sunt contractate prin respectarea dispozițiilor legislației aplicabile achizițiilor publice.

4.7.5.2. Calitatea serviciilor de expertiză/consultanță contractate se monitorizează de către compartimentul de audit public intern solicitant.

4.8. Standardele profesionale

4.8.1. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** trebuie să dispună de toată competența și experiența

necesară în realizarea misiunilor de audit din sfera de activitate. Pregătirea și experiența auditorilor publici interni constituie un element esențial în atingerea eficacității activității de audit.

4.8.2. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** elaborează Normele metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern în sistem de cooperare în conformitate cu Normele generale privind exercitarea activității de audit public intern, Codul privind conduita etică a auditorilor interni și standardele internaționale de audit public intern.

4.8.3. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** trebuie să dispună de metodologii și ghiduri practice, sisteme IT moderne, metode de analiză, de eșantionare și instrumente de control.

4.8.4. Șeful compartimentului de audit public intern urmărește ca misiunile de audit public intern să fie încredințate auditorilor interni cu pregătire și experiență corespunzătoare nivelului de complexitate al obiectivelor stabilite misiunilor de audit.

4.8.5. Auditorii interni din cadrul compartimentului de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** respectă și aplică principiile specifice pentru profesia și practica de audit public intern.

4.8.6. În desfășurarea activității de audit public intern, Șeful compartimentului de audit public intern și auditorii interni din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**:

- a) respectă regulile de etică și conduită profesională;
- b) posedă cunoștințele, abilitățile și competențele necesare pentru realizarea activităților în condiții de eficiență și eficacitate;
- c) comunică eficient, în scris și oral, pentru a expune clar și eficace constatările, concluziile și recomandările misiunii;
- d) exercită activitățile de audit intern cu conștiinciozitate și pricepere.

4.8.7. Auditorii interni din cadrul compartimentului de audit intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** își îmbunătățesc cunoștințele, abilitățile și alte competențe printr-o formare profesională continuă.

4.8.7.1. Formarea profesională continuă se realizează în cadrul unei perioade de minimum 15 zile lucrătoare pe an, pentru fiecare auditor intern din cadrul compartimentului de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**. Responsabilitatea asigurării pregătirii profesionale revine șefului compartimentului de audit public intern, președintelui **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** și auditorilor interni.

4.8.7.2. Pregătirea profesională a auditorilor interni se realizează pe baza unui Plan anual de pregătire profesională al auditorilor interni, elaborat de Șeful compartimentului de audit public intern.

4.8.7.3. Șeful compartimentului de audit public intern este responsabil pentru elaborarea planului de pregătire profesională. Planul de pregătire profesională se elaborează anual și cuprinde cel puțin următoarele:

- a) denumire temă de instruire;
- b) domeniul din care face parte tema de instruire;
- c) numărul de zile de instruire;
- d) numărul de auditori interni care participă la tema de instruire;
- e) modalitatea de realizare a pregătirii profesionale.

4.8.8. Îmbunătățirea cunoștințelor, abilităților și valorilor în cadrul formării profesionale continue se realizează prin:

- a) participarea la cursuri și seminarii pe teme specifice domeniilor cadrului general de competențe profesionale sau celor specifice entităților publice locale partenere;
- b) studii individuale pe teme aprobate de șeful compartimentului de audit public intern;
- c) publicarea de materiale de specialitate.

4.8.9. Șeful compartimentului de audit public intern, precum și conducerea **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** asigură condițiile necesare pentru realizarea formării profesionale a auditorilor interni din cadrul compartimentului de audit public intern, atât în vederea obținerii certificatului de atestare, cât și în vederea prelungirii valabilității acestuia.

5. Responsabilitățile șefului compartimentului de audit intern și ale auditorilor interni

5.1. Responsabilitățile șefului compartimentului de audit public intern

5.1.1. Responsabilitățile șefului compartimentului de audit public intern sunt stabilite în conformitate cu atribuțiile compartimentului de audit public intern.

5.1.2. Atribuțiile șefului compartimentului de audit public intern sunt structurate potrivit funcțiilor managementului, și anume: planificarea, organizarea, coordonarea, antrenarea și controlul și acestea sunt definite prin fișa postului.

5.1.3. Șeful compartimentului de audit public intern evaluează periodic dacă misiunea, competențele și responsabilitățile definite în Carta auditului intern permit compartimentului de audit public intern să își realizeze obiectivele în condiții de eficiență și eficacitate.

5.2. Responsabilitățile auditorilor interni

5.2.1. Responsabilitățile auditorilor interni din cadrul compartimentului de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** sunt stabilite prin fișele posturilor în corespondență și în conformitate cu atribuțiile compartimentului de audit public intern.

5.2.2. Drepturile auditorilor interni din cadrul compartimentului de audit public intern constituit la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** sunt stabilite în conformitate cu drepturile compartimentului de audit public intern.

6. Metodologia auditului intern

6.1. Planificarea activității de audit public intern

6.1.1. Șeful compartimentului de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** este responsabil pentru organizarea și desfășurarea activității de audit public intern și în acest sens asigură elaborarea planurilor multianuale și planurilor anuale de audit intern.

6.1.2. Planificarea activității de audit public intern în sistemul de cooperare desfășurată la nivelul entităților publice locale partenere se realizează astfel:

- a) *planificarea multianuală* pe 3 ani sau 5 ani, cuprinde: misiunile de asigurare privind auditarea activităților derulate de entitățile publice locale partenere, activități care sunt auditate cel puțin o dată la 3 ani; misiunile de evaluare a activității de audit intern care se realizează cel puțin o dată la 5 ani și misiunile de consiliere;
- b) *planificarea anuală* cuprinde misiunile ce se realizează pe parcursul unui an, ținând cont de rezultatul evaluării riscurilor și de resursele de audit disponibile.

6.1.3. La nivelul fiecărei entități publice locale partenere se elaborează planul multianual și planul anual de audit public intern, care sunt avizate de șeful compartimentului de audit public intern și aprobate de conducătorul entității publice locale partenere respective.

6.1.3.1. Planificarea misiunilor de audit public intern se realizează, în mod echitabil, pentru toate entitățile publice locale partenere, în funcție de nevoile acestora și de resursele de audit disponibile.

6.1.4. Planurile multianuale și planurile anuale, elaborate la nivelul fiecărei entități publice locale partenere, se centralizează la compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**, se avizează de șeful compartimentului de audit public intern și se aprobă în ședință, cu participarea reprezentanților tuturor entităților publice locale partenere.

6.1.5. Misiunile de audit public intern cuprinse în planurile multianuale și anuale de audit intern se fundamentează prin referatul de justificare, care însoțește planurile înaintate spre aprobare.

6.1.6. Planurile de audit public intern sunt structurate pe misiuni de asigurare, misiuni de consiliere și misiuni de evaluare. La entitățile subordonate, respectiv aflate în coordonarea sau sub autoritatea entităților publice locale partenere la care s-a decis asigurarea auditului de către compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**, auditul public intern se limitează la auditul de regularitate.

6.1.7. Pe parcursul derulării planului anual de audit public intern, reprezentanții entităților publice locale partenere, în situații bine fundamentate, pot solicita realizarea de alte misiuni de audit public intern. Șeful compartimentului de audit intern poate realiza aceste misiuni, în funcție de resursele de audit disponibile, fără a afecta misiunile de audit intern cuprinse în planurile aprobate.

6.1.8. Planurile de audit public intern se actualizează în funcție de:

- a) modificările legislative sau organizatorice, care schimbă gradul de semnificație a auditării anumitor procese/activități/acțiuni derulate de entitățile publice locale partenere;
- b) solicitările Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern și conducătorilor entităților publice locale partenere de a introduce/înlocui unele misiuni din planul de audit public intern;
- c) schimbări semnificative privind expunerea la riscuri a entităților publice locale partenere sau apariția unor criterii semnificative.

6.1.8.1. Planul multianual de audit public intern se actualizează dacă au loc modificări în structura proceselor/activităților/acțiunilor derulate de fiecare entitate publică locală parteneră.

6.1.8.2. Planurile de audit public intern se actualizează prin respectarea cerințelor aplicate la elaborarea acestora.

6.2. Planificarea misiunii de audit public intern

6.2.1. Auditorii interni din cadrul compartimentului de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** realizează misiunile de audit public intern pe bază de mandat. Mandatul de intervenție este reprezentat de ordinul de serviciu.

6.2.2. Auditorii interni mandatați sunt responsabili de planificarea și realizarea misiunilor de audit public intern ce le sunt încredințate. La planificarea misiunii, auditorii interni trebuie să țină cont de:

- a) obiectivele entității publice locale partenere auditate și mijloacele prin care controlează realizarea acestora;
- b) riscurile semnificative legate de activitate, obiectivele misiunii, resursele utilizate și sarcinile sale operaționale;
- c) adecvarea și eficacitatea sistemelor de management al riscurilor și de control a activității în raport cu un cadru de referință;
- d) posibilitățile de îmbunătățire semnificativă a sistemelor de management al riscurilor și de control a activității.

6.2.3. Auditorii interni elaborează și formalizează, pentru fiecare misiune, programul misiunii de audit public intern, care trebuie să răspundă următoarelor cerințe:

- a) să furnizeze informații cu privire la activitățile ce vor fi realizate de auditorii interni pe timpul realizării misiunii de audit;
- b) să definească obiectivele misiunii;
- c) să stabilească sfera de intervenție și gradul necesar de detaliu al testelor, pentru a atinge obiectivele fiecărei etape a misiunii;
- d) să identifice activitățile/acțiunile care trebuie auditate;
- e) să stabilească natura și sfera de aplicare a testelor.

6.2.4. Obiectivele misiunii de audit public intern se definesc cu claritate, pentru fiecare misiune în parte, în funcție de obiectul auditului, natura misiunii și tipul de audit. Obiectivele trebuie să abordeze procesele de management al riscurilor, de control și de guvernare asociate domeniului auditabil. Obiectivele misiunii de audit public intern se stabilesc pe baza rezultatelor evaluării riscurilor asociate domeniului auditabil.

6.2.5. Șeful compartimentului de audit public intern stabilește resursele necesare pentru realizarea obiectivelor misiunii de audit. La formarea echipei se ține cont de natura și complexitatea fiecărei misiuni, de limitele de timp și resursele disponibile.

6.2.6. Sfera de cuprindere a misiunii de audit public intern se stabilește în baza examinării informațiilor cunoscute despre activitatea auditabilă și se referă la activitățile ce urmează a fi auditate, natura și extinderea procedurilor puse în aplicare și perioada supusă auditului. Aceasta se dimensionează corespunzător pentru a asigura atingerea obiectivelor misiunii în condiții de eficiență.

6.3. Accesul auditorilor interni la informații și documente

6.3.1. Auditorii interni au acces la toate datele și informațiile utile și probante, inclusiv la cele existente în format electronic, pe care le consideră relevante pentru scopul și obiectivele misiunii de audit public intern.

6.3.2. Auditorii interni solicită date, informații, precum și copii ale documentelor, certificate pentru conformitate, de la persoanele responsabile din cadrul entității publice locale partenere în legătură cu obiectivele misiunii de audit intern, iar acestea au obligația de a le pune la dispoziție în termenele stabilite.

6.3.3. Personalul de conducere și de execuție din structura auditată are obligația să ofere documentele și informațiile solicitate, în termenele stabilite, precum și tot sprijinul necesar desfășurării în bune condiții a auditului public intern.

6.4. Notificarea entității/structurii auditate

6.4.1. Responsabilul entității publice locale partenere unde urmează să se efectueze misiunea, este informat, în termenul legal, cu privire la misiunea de audit public intern ce urmează a fi realizată prin transmiterea unei *Notificări privind declanșarea misiunii de audit public intern*. Acest document informează conducerea entității publice locale partenere despre scopul, obiectivele și durata misiunii de audit, precum și cu privire la documentele ce trebuie puse la dispoziția auditorilor interni necesare pregătirii misiunii de audit public intern.

6.4.2. Notificarea entității publice locale partenere /structurii ce urmează a fi auditată se face cu 15 zile calendaristice înainte de declanșarea misiunii de audit, cu excepția misiunilor de audit ad-hoc. Notificarea este însoțită de carta auditului intern.

6.5. Realizarea misiunii la fața locului

6.5.1. Misiunea de audit public intern trebuie să se realizeze într-un climat de încredere și vizează îmbunătățirea activităților entității auditate.

6.5.2. Realizarea misiunii de audit public intern include deschiderea misiunii, colectarea, analiza și evaluarea documentelor și informațiilor, efectuarea testărilor planificate, stabilirea constatărilor, formularea recomandărilor și concluziilor în concordanță cu obiectivele misiunii de audit intern.

6.5.3. La ședința de deschidere, auditorii interni stabilesc, împreună cu responsabilii entității auditate, persoanele cu care vor comunica pe parcursul misiunii, în vederea culegerii de informații pentru înțelegerea domeniului auditabil, colectării probelor de audit și efectuării testărilor.

6.5.4. Constatările și concluziile auditorilor interni sunt documentate cu probe suficiente și pertinente de audit. Auditorii interni colectează probe de audit suficiente pentru susținerea constatărilor efectuate, formulează recomandări bazate pe analize cauzale și monitorizează implementarea acestora.

6.5.5. Pe timpul derulării misiunii de audit intern, conducătorul entității publice locale partenere sau persoanele desemnate de acesta acordă sprijinul necesar, în vederea realizării obiectivelor misiunii și asigură:

- a) accesul la datele, informațiile și documentele necesare auditorilor interni, pentru îndeplinirea obiectivelor misiunii de audit intern;
- b) condițiile necesare desfășurării misiunii de audit public intern.

6.5.6. Misiunile de audit ad-hoc sunt realizate în baza ordinului de serviciu întocmit de șeful compartimentului de audit intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** și aprobat de conducătorul entității publice locale partenere care a solicitat misiunea.

6.5.6. Misiunea de audit public intern face obiectul unei supervizări corespunzătoare în vederea garantării îndeplinirii obiectivelor, asigurării calității și dezvoltării profesionale a auditorilor interni. Activitatea de supervizare este în responsabilitatea șefului compartimentului de audit public intern sau a altei persoane desemnate de către acesta, care deține competențe profesionale adecvate.

6.6. Instrumentele și tehnicile de audit

6.6.1. Auditorii interni din cadrul compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** aplică tehnici și instrumente adecvate de audit pentru colectarea de informații necesare, fiabile, pertinente și utile în vederea realizării obiectivelor de audit intern în condiții de eficiență și eficacitate.

6.6.2. Instrumentele și tehnicile de audit utilizate de auditorii interni sunt definite în Normele metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern în cadrul parteneriatului organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**.

6.7. Comunicarea rezultatelor

6.7.1. Raportarea rezultatelor misiunii de audit public intern se realizează astfel:

- a) rezultatele misiunii stabilite pe parcursul derulării acesteia se raportează pe baza *Fișei de identificare și analiză a problemei*, care se comunică pentru luare la cunoștință;
- b) rezultatele misiunii stabilite la finalul intervenției la fața locului se raportează cu ocazia ședinței de închidere, prin aducerea la cunoștința reprezentanților entității/structurii auditate constatările, concluziile și recomandările formulate;
- c) iregularitățile sau posibile prejudicii identificate pe parcursul misiunii se raportează, în termen de 3 zile de la constatare, conducătorului entității publice locale partenere care a aprobat misiunea și structurii de control abilitată;
- d) constatările și concluziile finale se raportează prin transmiterea raportului misiunii de audit intern la finalizarea misiunii de audit.

6.7.2. Raportarea rezultatelor misiunii de audit public intern la nivelul compartimentului de audit intern organizat în cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** conține cel puțin informații cu privire la:

- a) tema misiunii de audit public intern, obiectivele misiunii, tipul de audit intern și baza legală a realizării misiunii de audit intern;
- b) sfera misiunii de audit public intern, unde se precizează activitățile auditate, perioada vizată, documentele evaluate, documentele elaborate și natura acțiunilor executate;
- c) constatări, unde se prezintă rezultatul procesului de comparare între ceea ce ar trebui să existe, respectiv criteriile prestabilite și ceea ce există urmare a testărilor planificate și efectuate;
- d) recomandări, care asigură luarea măsurilor corective cu privire la disfuncțiile constatate și cauzele acestora, precum și posibilele îmbunătățiri ale activităților;
- e) concluzii, care prezintă opiniile auditorilor interni cu privire la consecințele, constatările și recomandările formulate pentru activitățile auditate. Opiniile formulate de auditorii interni, fac referire la funcționalitatea sistemelor de control intern auditate și prezintă gradul de atingere (realizare) a obiectivelor de către entitatea publică locală parteneră auditate.

6.7.3. Constatările, concluziile și recomandările formulate de auditorii interni, pe timpul derulării misiunilor de audit intern, sunt aduse exclusiv la cunoștința reprezentanților entității publice locale parteneră la care se desfășoară misiunea de audit intern, pe măsura realizării, cu scopul de a obține validarea acestora.

6.7.4. Intervenția la fața locului se încheie pentru fiecare misiune de audit public intern cu ședința de închidere, în cadrul căreia responsabilii entității publice locale parteneră auditate sunt informați cu privire la constatările efectuate și recomandările formulate.

6.7.5. Auditorii interni comunică rezultatele misiunii de audit intern prin transmiterea proiectului raportului de audit public intern la entitatea publică locală parteneră /structura auditată, care îl analizează și transmite punctul de vedere în termen de 15 zile de la primirea raportului. În situația în care nu se transmite punct de vedere sau nu se solicită conciliere Proiectul raportului de audit public intern devine Raport de audit public intern.

6.7.6. În termen de 10 zile de la primirea punctelor de vedere, compartimentul de audit public intern organizează reuniunea de conciliere cu structura auditată în cadrul căreia se analizează constatările și concluziile pentru care s-au formulat puncte de vedere.

6.7.7. Șeful compartimentului de audit public intern informează conducerea entității publice locale parteneră care a aprobat misiunea despre recomandările care nu au fost avizate/acceptate în cadrul reuniunii de conciliere, însoțite de documentația de susținere.

6.7.8. Șeful compartimentului de audit public intern transmite raportul de audit public intern, finalizat, împreună cu rezultatele concilierii, conducătorului entității publice locale parteneră care a aprobat misiunea, pentru analiză și avizare.

6.7.9. Ireregularitățile constatate pe timpul derulării misiunilor de audit intern sunt aduse, în termen de 3 zile la cunoștința conducătorului entității publice locale parteneră la care se desfășoară misiunea de audit intern și a structurii de control intern abilitate.

6.7.10. Recomandările neînsușite de către conducătorul entității publice locale parteneră auditate sunt raportate la Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern, în termen de 10 zile calendaristice de la încheierea trimestrului.

6.8. Urmărirea recomandărilor

6.8.1. Compartimentul de audit intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** monitorizează stadiul de implementare a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit public intern.

6.8.2. Entitatea publică locală parteneră/structura auditată la nivelul căreia s-a realizat misiunea de audit intern elaborează și transmite compartimentului de audit intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** un *Plan de acțiune pentru implementarea recomandărilor*, aprobat de conducătorul entității în cauză.

6.8.2.1. Responsabilul entității publice locale parteneră/structurii auditate asigură urmărirea implementării Planului de acțiune.

6.8.2.2. Responsabilul entității publice locale parteneră/structurii auditate informează compartimentul de audit public intern periodic la termenele stabilite cu privire la stadiul de implementare a recomandărilor, progresele înregistrate și termenele care nu sunt respectate.

6.8.3. *Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor* conține acțiuni și termene de implementare, pentru fiecare recomandare formulată, precum și persoanele responsabile de realizarea acestora.

6.8.4. Periodic, entitatea publică locală parteneră care a elaborat *Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor* informează compartimentul de audit intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** asupra stadiului de implementare a recomandărilor.

6.8.5. Compartimentul de audit public intern monitorizează implementarea recomandărilor și determină aportul de valoare adus de auditul intern entității publice locale parteneră după implementarea tuturor recomandărilor formulate. Rezultatele monitorizării efectuate sunt cuprinse în raportarea anuală cu privire la activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul entității publice locale parteneră, respectiv **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**.

6.9. Raportarea activității de audit public intern

6.9.1. La nivelul compartimentului de audit intern organizat în cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** raportarea activității de audit public intern se realizează astfel:

- a) raportarea trimestrială a recomandărilor neînsușite de către conducătorul entității publice locale parteneră;
- b) raportarea periodică, la solicitarea Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern, asupra constatărilor, concluziilor și recomandărilor formulate;
- c) raportarea semestrială a recomandărilor neimplementate în termen conducătorului entității publice locale parteneră, care a aprobat misiunea;
- d) raportarea anuală a activității de audit public intern, conform cerințelor stabilite de Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern.

6.9.2. Raportarea anuală a activității de audit public intern se realizează în două etape, astfel :

- a) raportarea anuală privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul fiecărei entități publice locale parteneră;

- b) raportarea anuală privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul tuturor entităților publice locale din parteneriat, activitate care se asigură de către compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA.**

6.9.3. Raportarea activității de audit public intern asigurată în sistemul de cooperare respectă următoarele elemente specifice:

- a) la nivelul fiecărei entități publice locale partenere se elaborează raportul anual al activității de audit public intern, care se aprobă de conducătorul entității publice locale partenere respective;
- b) rapoartele anuale privind activitatea de audit public intern, elaborate la nivelul fiecărei entități publice locale partenere, se centralizează la nivelul compartimentului de audit intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**, se aprobă în ședință, cu participarea tuturor entităților publice locale partenere și se transmite la Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern.

6.9.4. Elaborarea și aprobarea rapoartelor anuale privind activitatea de audit public intern se face până cel mai târziu la data de 15 ianuarie a anului curent pentru anul precedent, la nivelul fiecărei entități publice locale partenere.

6.9.5. Elaborarea și aprobarea raportului anual centralizat, la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** se face până la data de 30 ianuarie a anului curent pentru anul precedent.

6.9.6. Responsabilitatea elaborării rapoartelor anuale privind activitatea de audit public intern, inclusiv a raportului centralizat, este în sarcina compartimentului de audit public intern.

6.9.7. Responsabilitatea transmiterii rapoartelor anuale privind activitatea de audit public intern revine după cum urmează:

- a) conducerii entităților publice locale partenere a Rapoartelor anuale privind activitatea de audit public intern elaborate la nivelul acestora;
- b) conducerii **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** a Raportului anual centralizat privind activitatea de audit public intern la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA.**

7. Reguli de conduită

7.1. Auditorii interni din cadrul compartimentului de audit intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** respectă Codul privind conduita etică a auditorului intern.

7.2. Auditorii interni din cadrul compartimentului de audit intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** păstrează secretul profesional pentru toate informațiile de care iau cunoștință cu ocazia realizării misiunii de audit public intern.

7.3. Auditorii interni din cadrul compartimentului de audit intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** raportează imediat, pe linie ierarhică, orice indicii de fraudă sau iregularitate semnificativă constatată cu ocazia misiunii de audit.

7.4. Informațiile, datele și documentele utilizate de auditori interni în cadrul desfășurării misiunilor de audit public intern sau de care iau la cunoștință pe timpul desfășurării misiunilor de audit public intern sunt confidențiale.

7.5. Raportul de audit public intern, anexele la acesta sau orice alte documente constituite la dosarul misiunii de audit intern sunt comunicate și/sau puse la dispoziția exclusivă a entității publice locale partenere unde s-a realizat misiunea de audit public intern.

7.6. Entitățile publice locale partenere pe toată durata acordului de cooperare și la 3 ani după încetarea acestuia, au obligația de a nu solicita de la personalul compartimentului de audit intern date sau informații care privesc oricare dintre celelalte entități publice locale implicate în parteneriat și de care aceștia au luat cunoștință în timpul exercitării misiunilor de audit intern.

8. Colaborarea cu auditorii externi

8.1. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** menține un dialog cu auditorii externi pentru a asigura coordonarea activității în vederea evitării suprapunerilor, uniformitatea concordanța de opinii, utilizarea eficientă a resurselor, schimbul de informații și conștientizarea constatărilor de audit.

8.2. Șeful compartimentului de audit public intern se asigură că auditorii externi primesc informații adecvate despre activitatea desfășurată în cadrul compartimentului pe care îl conduce.

8.3. Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA** transmite Curții de Conturi, până la finele trimestrului I pentru anul precedent, raportul privind activitatea de audit public intern desfășurată.

8.4. Reprezentanților autorizați ai Comisiei Europene și ai Curții de Conturi Europene li se asigură drepturi similare celor prevăzute pentru auditorii interni, cu scopul protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene. Aceștia trebuie să fie împuterniciți în acest sens printr-un document care să le ateste identitatea și poziția sau care să indice obiectul și scopul activității de control la fața locului.

9. Dispoziții finale

9.1. Prevederile din prezenta Cartă a auditului intern sunt obligatorii pentru toți auditorii interni care activează în cadrul compartimentului de audit intern organizat la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**.

9.2. Șeful compartimentului de audit public intern este responsabil pentru actualizarea periodică a Cartei auditului intern elaborată la nivelul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**.

9.3. Auditorii interni efectuează modificările propuse de șeful compartimentului de audit public intern din cadrul **FILIALEI JUDEȚENE IAȘI A ASOCIAȚIEI COMUNELOR DIN ROMÂNIA**.